

Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz

Wydanie 4.

Przedmowa

Rok 2022 w życiu samorządu radców prawnych przyniósł spore zmiany związane z kwestiami etyki zawodowej. Najpierw, po szerokich konsultacjach środowiskowych, na Nadzwyczajnym Krajowym Zejeździe Radców Prawnych, który odbył się w Warszawie w dniach 6–8.7.2022 r., doszło do znaczącego przeformułowania treści Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (uchwała Nr 1/2022 NKZRP z 8.7.2022 r. zmieniająca uchwałę Nr 3/2014 NKZRP z 22.11.2014 r.). W daleko idącym uproszczeniu można rzec, że u podstaw tego działania leży trzy podstawowe czynniki. Przede wszystkim 8 lat pracy z obowiązującym od 1.7.2015 r. tekstem pozwoliło na wyciągnięcie wniosków, co do użyteczności i poprawności pierwotnie przyjętych konstrukcji i rozwiązań. Znaczna ich część wytrzymała próbę czasu, jednak niektóre (np. dotyczące konfliktu interesów czy zasad informowania) wymagały retuszu. Po drugie, nadszedł już czas usunięcia z KERP przepisów, które nie do końca pasowały do tego aktu. Jak wyjaśniłem to w komentarzu do uchwały Nr 3/2014 NKZRP, Kodeks powinien zawierać zasady etyki zawodowej (do których określania upoważniony jest KZRP), a nie zasady wykonywania zawodu (do kreowania których kompetencje posiada KRRP). Ubiegłoroczna nowela w dużej mierze uczyniła zadość postulatowi uporządkowania tej sprawy. Po trzecie, pojawiła się konieczność dostosowania treści KERP do zmienionego stanu prawnego związanego z nowymi regulacjami Unii Europejskiej związanymi ze swobodą świadczenia usług. Także i ten aspekt, jak się wydaje, udało się poprawnie ująć, choć faktycznym sprawdzianem będzie – jak zwykle – praktyka. Dodam tu jeszcze, że ponieważ do stanów faktycznych, które miały miejsce przed wejściem w życie zmian (1.1.2023 r.), stosuje się pierwotne brzmienie KERP, w części B Komentarza umieszczony został również tekst KERP w wersji obowiązującej do 31.12.2022 r.

Z uwagi na wspomniane usunięcie z Kodeksu przepisów, które nie miały charakteru zasad deontologicznych, pojawiła się potrzeba przeniesienia ich do regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego. Krajowa Rada zdecydowała się jednak, aby zamiast zmiany brzmienia dotychczasowego aktu wprowadzić nowy regulamin. W konsekwencji uchwałą z 3.12.2022 r.

Przedmowa

(uchwała KRRP Nr 124/XI/2022) wprowadzony został, obowiązujący paralelnie do zmian KERP od 1.1.2023 r. unowocześniony regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego. Także i w tym przypadku w części B Komentarza będzie można zapoznać się z obiema wersjami tego aktu.

Wejście w życie wspomnianej wyżej istotnej nowelizacji treści KERP oraz nowego Regulaminu wykonywania zawodu stało się dla Autorów impulsem do opracowania kolejnego, czwartego już wydania Komentarza. Jak bowiem ma to miejsce w przypadku każdego tekstu, także zapisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wymagają ciągłej interpretacji. Co więcej, ponieważ w tym wypadku, o czym nie wolno zapominać, mamy do czynienia ze zbiorem zasad etycznych, to proces dochodzenia do ich znaczenia będzie w wielu przypadkach utrudniony, z uwagi na prawnicze nawyki traktowania owych reguł jak prostych przepisów prawnych podlegających dyrektywom wykładni, obowiązującym w ramach systemu prawnego. Świadomość występowania swoistego, jurydyczacyjnego skrzywienia cechującego rozumowania zawodowych prawników, powinna nam ciągle towarzyszyć podczas pracy z zasadami etycznymi, bowiem jedną z konsekwencji koniecznego odstąpienia od traktowania Kodeksu Etyki Radcy Prawnego jak typowego aktu prawnego staje się większa swoboda interpretacyjna prowadząca do nieuniknionych rozbieżności podczas stosowania zapisów Kodeksu. Należy przy tym podkreślić, że różnice te nie będą jednak wynikały w wielu wypadkach z błędów w procesie egzegetycznym, lecz będą właśnie nieuchronnym skutkiem specyfiki unormowanej materii. Z tego też powodu Autorzy – tak, jak miało to miejsce już w poprzednich wydaniach – zdecydowali się na podjęcie ryzyka odrzucenia pokusy sztucznego ujednoclenia stanowisk. Utrzymanie pluralizmu wyrażonych w Komentarzu postaw uznane zostało też za samoistną wartość mającą walor poznawczy. Warto jednak zaznaczyć, że wspomniane różnice nie są liczne.

Kończąc to krótkie wprowadzenie, chciałbym jeszcze podziękować za wieloletnią współpracę przy opracowaniu komentarza Prezesowi KRRP *mec. Włodzimierzowi Chróścikowi*. Zakres obowiązków związanych z pełnieniem tej zaszczytnej i ważnej dla samorządu funkcji istotnie ograniczył możliwość zajęcia się pracą nad tekstem. Chciałbym też podziękować byłemu Głównemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu (a obecnie Sędziemu SN) *Jarosławowi Sobutce*, który także z uwagi na funkcje sędziowskie nie miał możliwości powrotu do pracy nad Komentarzem. Dotąd opracowywane przez obydwu Autorów fragmenty zostały na nowo napisane przez pozostałych współautorów.

Jesteśmy w pełni świadomi, iż nie wszystkie przedstawione w pracy propozycje interpretacyjne zostaną przyjęte pozytywnie, jak też i tego, że

Przedmowa

w tekście nie odpowiedziano na wszystkie możliwe wątpliwości. Niemniej mam nadzieję, że przedstawione w Komentarzu opinie i poglądy pomogą Czytelnikom w rozstrzygnięciu przynajmniej części mogących ich dotknąć dylematów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, jakim jest zawód radcy prawnego.

Tomasz Scheffler

Wrocław, luty 2023 r.

Przejdź do księgarni →